

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 10 Grudnia v. s. 1824 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 3 grudnia.

Kommissya, złożona z kilku wybranych urzędników i pierwszych kupców tej stolicy, otrzymała polecenie sprawdzenia ilości towarów, uszkodzonych przez powódź dnia 7 listopada, i które jeszcze zostawały na tamożni bez opłaty cła. Wypadek śledzeń uczynionych na miejscu, zupełnie potwierdził doniesienia, zaspakajające ministeryum skarbu, umieszczone w Nrze 94 naszej Gazety (142 Kur. Lit.). Wyjawszy artykuł cukru surowego, którego w rzeczy samej zginęło około 500 000 pudów, straty w innych towarach przywozowych były mało znaczące. Wszystko, ce było złożonem w magazynach tamożni, znalezione w stanie zupełnie nienaruszonym. Podług rapportu Kommissyi, odstąpiono całkowitej opłaty cła od tych towarów, które mocno ucierpiały, a znacznie zmniejszono cło od tych artykułów, które mniej uszkodzonymi zostały.

Musimy tu uczynić uwagę, że powódź, podobna zdarzonej na dniu 7 listopada, jest sama z siebie zjawiskiem bardzo rzadkiem, gdyż, ażeby ją sprowadzić, trzeba połączenia okoliczności meteorologicznych, które, podług biegu zwyczajnego odmian atmosfery, zdarzają się w czasach bardzo od siebie oddalonych. Jednakże, ażeby na przyszłość uprzętnąć dla klasy handlującej, cież nawet obawy podobnych wypadków, zajmują się wybraniem miejsca, nieprzystępnego dla powodzi, w celu zabudowania tam magazynów, w których towary wprowadzane do tamożni, składane będą do terminu opłaty cła. Termin ten oznaczony jest w interesie samego handlu, dosyć odległe od czasu wprowadzenia towarów. Nim jednak budowy te ukończone zostaną, przedsięwzięte będą środki, dla zachowania od wszelkiego przypadku towarów, mających przybyć w roku następującym.

J. C. W. Wielki Xiążę MIKOŁAJ i J. K. W. Xiążę Oranii, dnia 29, w nocy wyjechali z tutejszej stolicy.

Ukazy Rządzącego Senatu.

O zniesieniu opłaty podatków z dwoistego stanu, albo we dwóch guberniach, od osób przenoszących się z jednej gubernii do drugiej.

Wedle Ukazu JEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Rządzący Senat, słuchali przedstawienia Ministra Skarbu, do którego załącza poświadczone kopije Naywyżey potwierdzonego dnia 3 lipca t. r. postanowienia Komitetu PP. Ministrow i Zapiski, do niego od tegoż Ministra wniesionej 27 marca, o zniesieniu opłaty podatków z dwoistego stanu, albo we dwóch guberniach, od osób, przechodzących do drugiego stanu, lub przenoszących się z jednej gubernii do drugiej, z tem, azali nie podoba się obwieścić i podać do powszechnego wykonania Naywyższej w tej rzeczy woli, komu należy, przez Ukazy. W przedstawianych zaś kopiach wyrażono: *naprzd w Zapisce Ministra Skarbu, wniesionej do Komitetu PP. Ministrow 27 marca 1824 r.: W postanowieniu mieskim 1785 roku prze-*

pisano było: od włościan, skarbowych, przechodzących do gromad mieskich, pobierać do następnej rewizyi podatki z obu stanów. W późniejszych Ukazach 1800 septembra 27, 1804 oktobra 20 i 1805 roku marca 31, opłatę dwoistych podatków, rozciągniono i na mieszczan, przenoszących się do innej gubernii, lub zapisujących się tam do kupiectwa; nakoniec z rozwiązaniem dla mieszczan, którzy, nie mając innego przemysłu, prócz rolnictwa, przechodzą do stanu włościańskiego, przez Naywyżey potwierdzoną w dniu 9 lutego 1811 roku, Opinią Rady Państwa, pomienione prawidło zastosowane zostało i do mieszczan, opuszczających pierwszy swój staa. To prawidło oparte jest na przyjętej w prawach naszych zasadzie: izby okłady, raz ustanowione, przy odbywaniu rewizyi, zostawały w pierwiastkowym swym stanie, do nowego popisu ludności, z którym naturalnie odmienia się i rachunek ludności i ilość osobistych podatków. Ale przy najsćislszym przestrzeganiu tego, okłady nie mogą być niezmiennemi od jednego popisu ludności do drugiego. Samo przejście z mieszczanstwa do kupiectwa teyże gubernii, ma już dotykalny wpływ na ich odmianę, nie w spominając o różnych cząstkowych zdarzeniach wykreślenia z okładu, jako to: jednodworców, wchodzących do służby na wiadomych prawidłach, i nowowierców niechrześcijańskiego wyznania, nawracających się do religii prawowierney; mieszczan, zapisujących się do miast, ulgą udarowanych, teyże gubernii; ludzi, przechodzących do wiedzy dworu; takoz odkrycie opuszczonych w rewizyi, powrót zbiegów, i t. d. Z drugiej strony takowe postanowienie koniecznie daje powód do obszernej i zatrudniającej korespondencyi. Po wielokrotnych nieporządkach, dostrzeżonych od Rządu w roku przeslym, chociaż zrobione było rozporządzenie, izby mieszczan i włościan w czasie ich przejścia wyłączone od nowej rewizyi podatkach utrzymywać rachunek tylko w tych guberniach, do których się oni nanowo przenieśli; ale, ułatwiwszy niemo, utrzymywanie rachunków, nowy ten porządek nie mógł zaradzić wszystkim trudnościom, połączenym z opłatą przez jedną osobę podwójnych albo nawet dwojakich podatków. Izby Skarbowe, przy rozległości właściwych sobie obowiązków, mogą pomieszać w rachunkach różnorodne z natury swej pobory; następnie, dla wyświecenia rzeczy, wynika znowu długa korespondencya; rachunki podpadają nieuniknionemu zamieszaniu, a rozbiór rzeczy i rozrachunków, obciąża równie Zwierzchność wyższą, jak i podległe miejsca, a tymczasem wielkie niedogodności z tego powodu dla samychże przenoszących się, i w powszechności przemysł dotykają: 1) Zwyczajne podatki ze stanu mieszczanskiiego i włościańskiego, w istocie swej umiarkowane, podwajając się przez to przenoszenie się, stają się uciążliwemi, i ten przyrost powinności, nie rzadko może wstrzymywać płacącego od przejścia do innego stanu, właściwszego jego skłonnościom i przemysłowi, lub do innej gubernii, gdzie związki i miejscowe okoliczności, podalyby mu pewniejsze środki do polepszenia swego bytu. Prośby, niejednokrotnie podawane do Ministeryum Skarbu, o uwolnienie od opłaty po-

dwóynego podatku, przekonywają, że takowe ich powiększenie się, rzeczywiście uczuwać się daje opłacającym. 2) Uważając obowiązek płacenia podatku, za spadający nie na pojedynczą osobę, ale na całą gromadę, wtedy przenoszący się nie mniej znajduje trudności do swojego przejścia; ponieważ nie zawsze może znaleźć gromadę, chcącą odpowiadać za akuratność opłaty od niego, na czas nieograniczony podwóynych podatków; w szczególności, jeśli do tego rachunku, który sam z siebie jest już znakomity, doda się jeszcze niedoimka z dawney gromady lub stanu. 3) Takim sposobem ustanowienie to, ścieśniając dozwoloną prawami kardynalnemi wolność, przechodzenia z jednego stanu do drugiego, narusza jeszcze i sprawiedliwe umiarkowanie powinności; gdyż mieszczanin albo włościanin, równy przez swoje zatrudnienia i przemysł ze wszystkimi osobami tegoż stanu, nie dając pierwszeństwa nad innymi przez żadne osobne prawo, staje się obowiązany, do podwóyny w porównaniu z nimi opłaty, dla tego jedynie, że odmienił miejsce swojego zamieszkania lub wyszedł z pierwszego swojego stanu. Nakoniec 4) sprawy, które ma na uwadze Ministerjum Skarbu, dowodzą, iż nakładanie podwóynych podatków, jeszcze większą robi trudność w czasie przejścia całych gromad z jednego stanu do drugiego; w podobnych zdarzeniach zebranie się niedoimki prawie jest niunikionem, i gromada, niewidząc środków do jej opłacenia, zostawia niewypełnionemi powinności nawet z obecnego swojego stanu. Od czego niedoimka, chociaż pozostaje tylko na rachunku, bez rzeczywistego powiększenia skarbowego dochodu, chociaż surowe środki, używane do jej uzyskania, zmniejszają możność gromad, a przez ich wycieńczenie, sprowadzają na czas przyszły niepowrócone straty równie dla gromad, jak i dla samegoż skarbu. Po zebraniu wszystkich tych okoliczności, Minister Skarbu zważywszy, że i sam dochód, obiecany z takiej opłaty podatków z obu stanów czyli w obu guberniach, jak się okazuje z ostatnich wiadomości, nie przewyższa na rok 50 tysięcy rubli, a następnie sama jego strata, nie może służyć za przeszkodę do rzeczywistej ulgi narodowi; znajduje, że zniesienie takowej opłaty, bez wątpienia pomagaloby równie do rychlejszej opłaty niedoimki, jak i do akuratniejszego wnoszenia w czasie następnym podatków, podług pojedynczych okładów; zatem sądzi za rzecz pożyteczną przystąpić do środków następujących: I) Znieść opłatę podatków z dwóch stanów albo z dwóch gubernij, ustanowioną istniejącemi prawami od osób, przechodzących do innego stanu, lub przenoszących się z jednej gubernii do drugiej. II) Na tej zasadzie wykreślić z podwóynego okładu wszystkich tych, którzy w nim są umieszczeni od następnego półrocza po utwierdzeniu tych prawideł, zostawiając każdego przy opłacie podatków z jednego obecnego jego stanu, stosownie do czego postępować i na przyszłość w zdarzeniach podobnego przeniesienia, ściśle zresztą zachowując prawidła, wydane o zgodzeniu się gromad na przyjęcie i uwolnienie chcących się przenieść. III) Niedoimki, liczące się za czas przeszły z dwoistego okładu niezności, a uzyskanie jej skutecznie porządkiem ustanowionym. IV) Tych prawideł nie rozciągać: a) Do kupców i mieszczan, mieszkających po wsiach skarbowych na ziemiach skarbowych, którzy, używając korzyści dwóch stanów, obowiązani są opłacać właściwe obu stanom podatki. b) Na jawnoszyków, którzy zapisują się do kupiectwa lub mieszczanstwa, a którzy na przyszłość do dalszego o nich rozwiązania, powinni są na będący osnowie odbywać wszystkie powinności podług jawnoszyckiego stanu. *Powtórnie, w wyjątku z protokołu Komitetu PP. Ministrów:* Na posiedzeniu d. 19 kwietnia słuchana była zapiska Ministra Skarbu pod dnem 27 marca z N. 2462 (z Departamentu różnych podatków i poborów) wpisaney do protokołu Komitetu pod N. 725, o zniesieniu opłaty podatków z dwoistego stanu lub we dwóch guberniach. Komitet, znajdując wyrażone w tém przedstawieniu przełożenia Ministra Skarbu zasługującemi na uwagę i pożytecznemi, postanawiał: je utwier-

dzić, wyjednawszy na to N a y w y ż s z e zezwolenie. Na posiedzeniu dnia 3 lipca objawiono Komitetowi, że CESARZ JEGOMOŚĆ na postanowienie Komitetu zezwala. Komitet postanowił: komunikować o tém Ministrowi Skarbu dla wypełnienia przez wypis z protokołu. **ROZKAZALI:** dla doprowadzenia pomienionego N a y w y ż e y potwierdzonego postanowienia Komitetu PP. Ministrów, do powszechney wiadomości i dla powinnego wypełnienia, zalecić wszystkim Rządowi gubernialnym i Izbowi Skarbowym przez Ukazy, i również przez Ukazy uwiadomić i wszystkich Ministrów; a do Najszyjszego Rządzącego Synodu i do wszystkich Departamentów Rządzącego Senatu przesłać uwiadomienia. Dnia 17 listopada 1824 roku. (Z Igo Departamentu).

O przesyłaniu do Rady Opiekuńskiej kopij plenipotencyj, świadectw o prawie sukcesyj, testamentow i innych aktow, tyczących się otrzymania z kassy zachowawczej za biletami pieniędzy.

Wedle Ukazu JEJEGO CESARSKIEJ MOŚCI, Rządzący Senat słuchali przełożenia Ministra Sprawiedliwości, Pana Jenerała piechoty i Kawalera Xięcia Dymitra Iwanowicza Łobanowa-Rostowskiego, że Pan Opiekun honorowy moskiewskiego Domu wychowania, Radca tajny *Kusznikow*, w odniesieniu się do niego wyraził, iż dla zapobieżenia mogącego się zdarzyć fałszerstwa; w przedstawianych dla odebrania pieniędzy za biletami zachowawczej kassy, plenipotencyjach i innych aktach, Rada Opiekuńcza moskiewska naypoddaniej upraszała N A Y J A Ś N I E Y S Z E Y CESARZOWEY JEYMOŚCI MARYI FEDOROWNY o rozkaz, iżby przez Rządzący Senat zalecić wszystkim urzędom, do których należy dostawiać do Rady przez pierwszą pocztę, kopije plenipotencyj, świadectw na prawo do sukcesyj, testamentow i innych aktow, ściągających się do otrzymania z kassy zachowawczej za biletami pieniędzy; i że to postanowienie Rady N a y w y ż e y potwierdzone zostało przez CESARZOWĄ JEYMOŚĆ. O takowem postanowieniu Rady Opiekuńczej Moskiewskiej, które zasłużyło na N a y w y ż s z e potwierdzenie N A Y J A Ś N I E Y S Z E Y CESARZOWEY JEYMOŚCI MARYI FEDOROWNY, P. Minister Sprawiedliwości przekłada Rządzącemu Senatowi, z tém, azali nie podoba się zrobić należytego rozporządzenia dla doprowadzenia go do skutku. **Rozkazali:** stosownie do przełożenia Pana Ministra Sprawiedliwości, wszystkim Izbowi cywilnym, Sądow głównym, jeneralnym i gubernskim, również Kurladzkiemu Ober-Hofgierychtowi, Inflandzkiemu Hofgierychtowi i Estońskiemu Ober-Landgierychtowi zalecić, iżby dostawiały do Rady opiekuńskiej, przez pierwszą pocztę, kopije plenipotencyj, świadectw na prawo sukcesyj, testamentow i innych aktow, ściągających się do otrzymania z kassy zachowawczej za biletami pieniędzy; dla równegoż w podobnych zdarzeniach i ze strony sądow powiatowych i magistratow wypełniona, posłać do wszystkich Rządow gubernialnych i obwodowych Ukazy. Dnia 19 listopada 1824 roku. (Z Igo Departamentu).

MIASTO WOLNE KRAKOW.

Dnia 5 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiej*):

Jeszcze w lipcu roku zeszłego 1825, N A Y J A Ś N I E Y S Z Y CESARZ JEGOMOŚĆ Wszech Rossy, ze szczególney łaskawości dla JP. *Münich*, profesora akademii Krakowskiej, raczył go udarować kosztownym pierścieniem, w nagrodę pracy, podjętey w dziełach przez tegoż profesora wydanych. Teraz świeżo N. Król Jmć Pruski, równie raczył przesłać temuż JP. Profesorowi *Münich* medal złoty z wizerunkiem swoim, jakie w nagrodę uczonym dawane bywają; zaszczycił oraz N. Król Jmć Pruski JPana *Münich* najłaskawszym przyłączonym listem. Są to drogie dowody łaski Monarchów, i Protektorów tutejszey akademii.

WIELKIE XIĘZTWO POZNAŃSKIE.

Poznań dnia 3 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Po kilkumiesięczney niebytności, posiadamy

znowu w murach naszych Xięstwo Ichmość Namieśnikowstwo, którzy wczora wieczorem, wraz z dostojnymi swemi dziećmi, z zamku Ruheberg w Szląsku, w najpożądanym stanie zdrowia powrócili.

PRUSSY.

Berlin d. 27 listopada.

(z Gazety *le Conservateur Impartial*.)

Akt małżeństwa N. Króla Jmci Pruskiego, z Hrabianką Augustą Harrach.

„My Frydryk Wilhelm, z Bożey łaski Król Pruski.

Gdy z niedocieczonych wyroków Boga, najdroższa i najukochańsza małżonka, Królowa Ludwika, zawczasie przez śmierć d. 19 lipca 1810 zbraną nam została, a Opatrzność obdarzyła wziętą potomstwem Królewskie małżeństwo nasze, i następstwo tronu podług wszelkich nadziei ludzkich było zapewnionem, wahał się przyjąć do drugiego Królewskiego małżeństwa. Że jednak teraz najmłodsza nasza ukochana córka wkrótce zaślubioną będzie, a rozłączenie się ze wszystkimi naszymi kochanymi córkami, przy naszych podszlejszych latach, pozbawia nas towarzyskiego i domowego pożycia, przeto za przyjacielską radą bliskich krewnych, aszczególniej zapewniwszy się o nayszybciejszym porozumieniu Jego Królewskiej Wysokości, Królowica następcy tronu, oraz wszystkich obecnych tu teraz kochanych naszych dzieci i tych, którzy przez małżeństwo są spokrewnieni z Najjaśniejszym Królewskim Domem dzieci szwagrów, postanowiliśmy przystąpić do drugiego małżeństwa, i Hrabiankę Augustę Harrach, dla zalecających ją szacownych przymiotów, z zezwoleniem jej rodziców, obrać za przyszłą Naszą małżonkę. W dniu dzisiejszym mianowaliśmy Hrabiankę Harrach Xiężną Lignicką i Hrabianą Hohenzollern, i chcemy, aby to małżeństwo, podług ustaw naszego Królewskiego domu, było teraz i na przyszłość uważane za małżeństwo morganatyczne; dla czego niniejszemu stanowimy: iż w przypadku potomstwa, spłodzone dzieci i ich potomstwo nosić mają tytuł Xiążąt i Xiężn Lignickich, Hrabiów i Hrabinek Hohenzollern, oraz używać herbu małżonce naszej, Xiężnie Lignickiej, nadanego. Ci Xiążęta i Xiężne Lignickie, Hrabiowie i Hrabinie Hohenzollern, z potomstwem swoim, są i będą wyłączeni od wszelkiego następstwa i wszelkich praw spadkowych i innych, służących Xiążętom i Xiężnom domu Królewskiego, oraz mają być uważani, za zupełnie zaspokojonych przez postanowienie, które podobnie dzisiaj w osobnym, i na wezwanie nasze przez Jego Królewską Wysokość ukochanego Syna naszego, Królowica Następcę tronu, wspólnie podpisanem piśmie objęliśmy, w którym przeznaczylismy pieniądze na szpilki i fundusz wdowi małżonce naszej Xiężnie Lignickiej. O tych uczynionych przez nas rozporządzeniach i postanowieniach uwiadomiliśmy małżonkę naszą, Xiężną Lignicką i Hrabiów jej rodziców, a zapewniliśmy się o ich przyjęciu, jak w wydanym przez nich osobnym piśmie nam oświadczyli. Gdy małżeństwo nasze z Xiężną Lignicką, nastąpiło przez pobłogosławienie doktora Eylert, Biskupa Ewangelickiego, w kaplicy zamkowej w Charlottenburgu, dnia dzisiejszego, w obecności kochanego naszego syna, Jego Królewskiej Wysokości Królowica następcy tronu, oraz Jego Królewskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Meklembursko-Strelitzkiego, tudzież Hrabiów rodziców, i kilku wyższych sług naszych; ogłaszamy więc niniejszemu Xiężną Lignicką, Hrabianę Hohenzollern, za naszą ślubną małżonkę. Na co wszystko kazaliśmy wydać niniejsze pismo i własnoręcznie je podpisaliśmy z wyciśnięciem większej naszej Królewskiej pieczęci. Działo się w Berlinie dnia 9 miesiąca listopada, roku po narodzeniu Chrystusa 1824, a 27go panowania naszego.

(L. S.) (podpisano) Frydryk Wilhelm.

Baron Altenstein. Kircheisen.

Hrabia Bülow. Schuckmann.

W. Xiążę Wittgenstein. Hr.

Lottum. Klewiz. Hake.

NIDERLANDY.

Bruzella dnia 28 listopada.

(z Gazety *Warszawskiej*.)

Statek pocztowy, na którym były sprzęty nowego posła angielskiego przy dworze naszym, rozbił się na morzu podczas żeglugi, i utonął ze wszystkimi ludźmi.

FRANCYA.

Paryż d. 27 listopada.

(z Gazety *Warszawskiej*.)

Pomiędzy wielą osobami, które niedawno miały wysłuchanie u Króla Jmci, znadawali się także Xiążę Bassano (Maret) i Hrabia Lobau (jenerał Monton).

Gdy niektóre dzienniki tutejsze uczyniły zarzut Ministrowi sprawiedliwości, iż często wzbrania się przedstawiać Monarsze skazanych na różne kary do ulaskawienia, przeto *Monitor* ogłosił wykaz, z którego się przekonać można, iż od 1 stycznia 1821 do 1 listopada 1824 roku 5901 osadzonych winowajców otrzymało przebaczenie lub zmniejszenie kary. W tej liczbie jest 123 ludzi, skazanych za polityczne wykroczenia.

Im bardziej (pisze dziennik *Aristarque*) zgłębiaamy zasady Monarchii, tém mocniej przejmujemy się uczuciami uszanowania, uwielbienia i przywiązania do niej. Szerzenie się bezbożności i ateizmu zwróciły ludzi do religijnego sposobu myślenia, tak, jak zgubne nauki o najwyższej władzy ludu zwróciły narody do Monarchii.

Król Jmci mianował Pana Gros baronem, za piękne wymalowanie kopuły w kościele Świętej *Genowefy*.

Francuzi z fregaty *Galatea* obchodzili w *Smyrnie* wstąpienie na tron *Karola X*. Dowódca jej dał ucztę, na którą także wszystkich dowódców obcych okrętów zaprosił. Wieczorem oświetlono rzeczoną fregatę.

ANGLIA.

Londyn d. 27 listopada.

(z Gazety *Warszawskiej*.)

Król Jmci złagodził karę 12 zbrodniarzom, skazanym na śmierć, lecz zatwierdził wyrok śmierci wydany na bankiera *Fountleroy*, albowiem 12 sędziów angielskich, którym Monarcha, z powodu podanej prośby za rzeczonym bankierem, polecił rozstrzygnąć zapytanie: czyli pełnomocnictwa należące do pism, za których fałszowanie prawo stanowi karę śmierci, dali jednomyślnie potwierdzającą odpowiedź. W skutku czego, d. 24 b. m. o godzinie 6tej zrana, posłaniec sądowy w towarzystwie xiędza przyszedł do więzienia *P. Fountleroy*, i oświadczył mu, aby się przygotował na śmierć, bo d. 30 b. m. będzie straconym. Został go czytającego nabożną książkę; po czarnej pieczęci, którą uyrzał w rękę posłańca sądowego, poznał zaraz: co znaczy ta wizyta, „Gotów jestem umierać (rzekł), i lepiej że tu umrę, niż żeby mnie do dalekiego nieznanego kraju na wygnanie wywieziono. Gdybym uciekł do Ameryki, każdy kęs ohleba byłby dla mnie trucizną. Pocięchą jest dla mnie, iż troje dzieci moich nie są opuszczone, i że smutny mój przykład utwierdzi syna mego na drodze cnoty.“ Pismo sądu względem stracenia jego jest w następującej osnowie: „Do urzędu municypalnego miasta *Londynu* oraz Inspektora więzienia *Newgate*. Dnia dzisiejszego uczyniono Królowi Jmci na radzie jego doniesienie, iż *Henri Fountleroy*, podczas posiedzeń w październiku, w ciągu których osadzono wszystkich więźniów w *Newgate*, został skazany na śmierć. Wolą jest Króla Jmci, aby uskutecznie nie wyroku na wspomnianego *Henri Fountleroy* nastąpiło d. 30 b. m. listopada. Niniejszem więc piśmie rozkazuje się W Panom, aby w następny wtorek odbyła się egzekucya rzeczonego *Henri Fountleroy*.“

W żadnym kraju postępowanie prawne nie ma tyle formalności, jak w Anglii, jeden błąd w wyrazie, a nawet omyłka w pisaniu oskarżenia lub wyroku, często stanowić może względem życia lub śmierci. Adwokat Pana *Fountleroy*, po

odrzuconych przez sąd wnioskaoh jego przeciwko wyrokowi śmierci, usiłował dowieść niedokładności jednego wyrazu w tymże wyroku, i podał Królowi Jmci prośbę o przejrzenie tegoż wyroku z powodu zachodzącej omyłki. Rozkaz Monarchy w tej mierze zowie się: *Writ of error*. Adwokat zasadzał prośbę swoją na tém, iż *Fountleroy* został skazanym za *forgei deeds*, co jest mylnie, gdyż pełnomocnictwo (*power of attorney*) nie jest deed. Prokurator Królewski nie przypuścił tej różnicy.

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Od dnia 1 stycznia roku przyszłego, wychodzić będzie w *Rzymie*, nowe pismo peryodyczne, teologiczne, wydawane przez księdza *Marchetti*.

— Z opisanja kilku Anglików (wyraża jedno z pism peryodycznych niemieckich), którzy w roku 1819 burzą zapędzeni byli na chińską wyspę *Hainan*, a potem przez większą część Chin musieli podróż odbywać, okazuje się, iż w cywilizacji nie bardzo górujemy nad Chinami. Kraj ten podobny jest wszędzie pięknemu ogrodowi, i wszystkie pola uprawiane są, jak ogrody; nie masz nigdzie nieużytego kawałka ziemi; wszystkie gościńce wysadzone są drzewami, a w pewnych odległościach w miejsca do odpoczynku opatrzone; nigdzie nie widać żebraka. Nie sieją tam zboża lecz sadzą po ziarku w ziemię. Ray ten prawdziwy wprawiał podróżnych w zachwycenie.

— Klub przyjaciół przemysłu narodowego we Francji, złożony z licznych zamożnych obywateli, odbył dnia 11 listopada publiczne posiedzenie, na którym następujące rozdano nagrody pieniężne: 1) Dróciarzowi *Galen z Lugdunu* (3,200 zł. pol.) za sposób ciągnięcia drótu miedzianego w takiej ciękości, jaką dotąd tylko w *Norymberdze* nadać umiano, i zkad do Francji był sprowadzany. — 2) *Tylez P. Appern*, za wynalazek sposobu, ochraniającego mięso i inne wiktuały od zepsucia, w czasie żeglugi morskiej: postępowanie *P. Appern* już doświadczeniem wsparte zostało: bo wszelkie zapasy żywności okrętowej, jego sposobem urządzone, nie podpadały najmniejszemu zepsuciu, przez dwa lata, (choć w tym czasie okręt po dwakroć liniją przechodził), ale nadto utrzymały się w jak najlepszym smaku, i nie z pożywności swej nie straciły. — 3) 4,000 franków właścicielowi dóbr ziemskich, *P. de la Molere*, za wynalazek nowego młyna, nie tylko do mąki, lecz do wszystkich potrzeb, użyć się mogącego, obracanego za pomocą wiatru lub koni, a postawienie którego tylko 600 talarów kosztuje. — Premium 1,500 franków, wyznaczonych za rozwiązanie pytania: Jakimby sposobem naykorzystniey i nayużyteczniey ludzi ślepych do pracy użyć można było? przysądzone instytutowi głucho-niemych. Jeden z uczniów tego instytutu, podał także myśli swoje na piśmie, o sposobie zatrudnienia ślepych: za co towarzystwo ofiarowało mu medal srebrny i 300-franków nagrody. — Na rok przyszły ma towarzystwo 70,000 franków w kasie swojej, a przybędzie do nich jeszcze 20,000 franków, cały więc kapitał na premia w roku przyszłym wyniesie 90 000 franków (144 000 zł. pol.): — Podane zadania są następujące: Wynalezienie surrogatu w miejscu *Ultramariny*, nieużywając wcale *Lapis-Lazuli*, który jest zadrogim. — Za najlepszą poprawę pieców. — Za najlepszą czarną farbę do kapeluszy, przez użycie do niej żelaza, roślinnym kwasem przysposobionego. — Sposob naykorzystniejszy użycia wapna na pognoy, czyli do uprawy. — Sposob trwałego zachowania lodu, lub jakimby sposobem lód sztuczny, a niekosztowny, mógł być preparowanym. — Jakieby zatrudnienie użyteczne było dla klasy ludu wiejskiego naykorzystniejszym i jakimby sposobem nayśnadniey upowszechnić się dało. Na to ostatnie

zapytanie wyznaczono dwie nagrody, jednę 3000, drugą 1500 franków.

— Pan *Lucyan*, nauczyciel Weterynaryi w *Turynie*, wydał pismo, w którym wyraża, iż koń mający 15 lat, ze *Szwajcaryi*, dostawszy bola w brzuchu, w kilka godzin zdechl. Po rozczłonkowaniu jego, znaleziono w brzuchu dwa kamienie: jeden wazący 16 funtów, a drugi 8½ funtów. Oprócz tego było 49 małych kamyczków, które razem wazyły półtora funta.

О Б Ъ Я В Л Е Н І Е.

Липовскому Почтамту для обмундирования нижних почтовых служителей потребны нижеписанныя вещи, именно: сукна шемно-зеленаго, бѣлаго, сѣраго и чернаго вообще 5802 ар. 14 вер., плицу чернаго 745 ар., шапеду шемно-зеленаго 5397 ар. 4 вер., сукна сѣраго полшаго 3752 ар. 8 вер., фламскаго полошна 750 ар. 12 вер., киверовъ: для почтпильоновъ 379, а для инвалидовъ 22, шляпъ черныхъ поярковыхъ треугольныхъ 131, галшуконъ черныхъ суконныхъ со всемъ сшитыхъ 1064, и сапожнаго шовару на полусапоги съ подшвами и со всемъ приборомъ 532 пары; для пошавки оныхъ вышываемы уже были желающіе на назначенныя сроки, и въ послѣдній изъ нихъ 1го сего декабря съ явшившимся желающими произведены торги и послѣдняя цѣна за пошавку обще всѣхъ вышеозначенныхъ вещей объявлена 81,500 руб. Почтамтъ находитъ цѣну сію высокую, вызывающъ симъ впрочемъ желающіехъ приняти на себя сказанную пошавку ниже объявленной цѣны, съ шѣмъ, чтобы шаковые желающіе для произведенія съ ними надлежащихъ торговъ явились въ Почтамтъ въ нижеозначенные сроки, именно: 19 и 22 сего декабря съ благонадежными и законными залогамъ, безъ коихъ никакъ торги допустить быть немогутъ, давшихъ иже кондиціи объявлены будущъ при торгахъ.

Почтамтъ извѣщающъ при шѣмъ, что торги производимы быть могутъ вообще на всѣ вышеозначенныя вещи, и по рознь на шѣ изъ нихъ, кшо что взяшь пожелающъ.

О г л о с з е н і е.

Почтамтові Литевскому на умундирование низших почтовых служащих, потребны сѣ ниже выраженыя речы, а мianowicie: сукна темнозеленаго, бѣлаго, сѣраго и чернаго вогле 5,802 аршинъ 14 вѣршковъ, маншестру чернаго 745 аршин., стамету темнозеленаго 5,397 аршинъ 4 вѣрш., сукна сѣраго грубаго 3,752 аршинъ 8 вѣрш., плѣтна фламскаго 750 аршин. 12 вѣрш., киверовъ: для почтпильоновъ 379, а для инвалидовъ 22 капелушковъ черныхъ поярковыхъ стосованныхъ 131, галштучковъ черныхъ суконныхъ вполне усшитыхъ 1,064, и товару на обѣwie на полбѣчки з подешвами и целѣмъ приурядженіемъ 532 пар; для ихъ доставленія везваніи ужъ были зычущаы на термны назначены, а на остатнмъ з нихъ д. 1 тараінеышего груднн, зе ставающемн одбыте зостаы таргн, и остатнн ценн на достароченне огѣловне всыткнхъ выщезы выражонныхъ речы, ошвндрчонн зостаа 81,500 рублн. Почтамт знаыдуяч цену тѣ з высокую, зыва нннеышемъ повтѣраіне зычущыхъ взнч на себне помненннн доставѣ з ннзшнн од ошвндрчоннеы ценн, з тѣмъ, нбы таковн зычущы для одбычнн з ннмн звычннныхъ тарговъ, прыбылн до Почтамту на ннзѣ выражонне термны, а мннновнчн: дннн 19 и 22 тараінеышего грудннн з певннмн н правннмн еवनкыамн, безъ кѣрыхъ ннкѣ до таргу прыпусчонномъ быдъ не може, далзе заш варункн объяवनне бѣдн пры таргахъ.

Прытѣмъ Почтамт увандрнннн, зе таргн одбыте быдъ мога огѣлнне на всыткнне выщезы выражонне речы, н одднелнне на те з ннхъ, кѣрыхъ кѣ подяч сн зе чече.

Позволено друковаѣ, З polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Buchariski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler,

w Drukarni Redakcyi,